

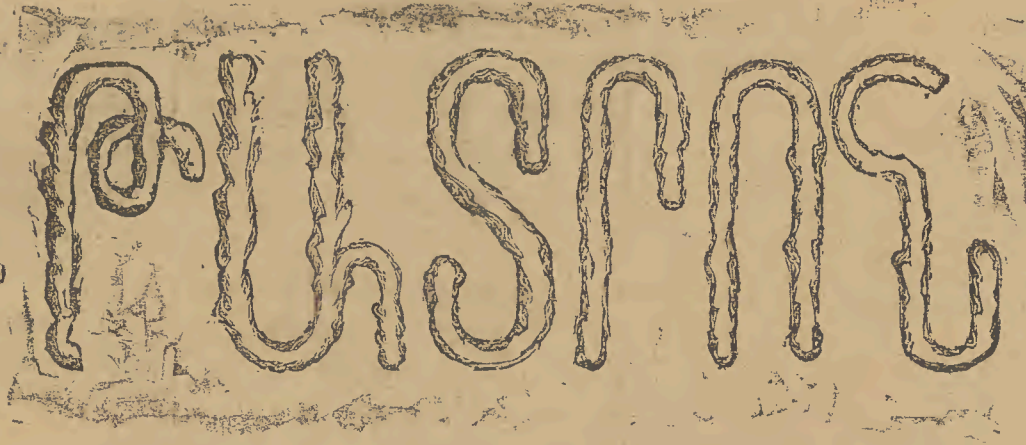
ԲԵԺԱՆՈՐԳԱՐՈՒԹԻՒՆԶ
ԳԱՒԱՌԱՅ ՀԱՄԱՐ

52 ԹԵՐԹ 2 1/2 ՄԷՃԻՄ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ստորակ համար Մէճիմ փարա-խան ԹԻՒ 9

Հանրա ծախքը չբացարձակ նամակ
չբացարձակ :

ԲԵԺԱՆՈՐԳԱՐՈՒԹԻՒՆԶ
Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ

52 ԹԵՐԹ 2 ՄԷՃԻՄ

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ստորակ համար Մէճիմ-փարա խան ԹԻՒ 9

Գործն էկած ձեռագիրները
եւ չեն տրվիր :

Կ. ՊՈԼՍՈՑ Ե ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Էնթերէ . . . սթաթիկ քուօ . . . քուն-
ֆէրանս . . . բրօքօղիցիօնէ . . . օթօնօմի .
. . . բարլամէնթօ . . . արմիսթիցիա . . .
լիպէրթէ . . . բէֆօրմ . . . տրուա . . .

Տարի մ'է որ զլուսնիս այս բառերէն ու-
ռեցաւ : Եթէ բարեխնամ կառավարութիւնը
մեզի լեզուաբանութիւն պիտի սորվեցնեն ,
թող հաճին այս բառերը վտխել , որովհետեւ
մօրերնուն արգանդը եղող աղայք ալ գոց ը-
լին զաննք , այնպէս որ այսօրուան ծնած
տղան ըղայ . . . ըղայ . . . պօռալու տեղ
. . . էնթերէ . . . սթաթիկ քուօ Էնթերթի
մօրն արգանդէն 'ի ըյս կուգայ կոր . մայրը
ըսես նէ՛ գօնֆէրանս , բրօքօղիցիօնէ ըսելով
տղան կաթ կուտայ կոր . հայրը՝ օթօնօմի
բարլամէնթօ միմիայով տղան կը սիրէ կոր ,
աղախինը՝ արմիսթիցիա , լիպէրթէ ըսելով տը-
ղան կօրօրէ կոր , տղան ալ բէֆօրմ , արուա
ըսելով անոնց պատասխան կուտայ կոր :

Ասոր վերջը :
Քանի՛ տարի տակաւին պիտի սերտենք
այս բառերը . համարնիս ե՛րբ պիտի վտխեն :
Մեր սթաթիկ քուօն պիտի պահեն եղբր .
արդէն մենք մեր սթաթիկ քուօյէն խաղած
չունինք : Քօնֆէրանս պիտի ընեն եղբր , թող
ընեն : Օթօնօմի կուղեն եղբր , չենք կրնար
տալ , արմիսթիցիա կուտանք , կուղեն նէ առ-
նեն : Լիպէրթէ կուղեն , բէֆօրմ տալ կը
խոստանանք , չեն հաւտար :

Այսպիսեաց շատ յարմար կուգայ լաւի-
ններէն սա տողերը .

Քուր'տ ժիւախքան՝ սի թու նոն վիս ժիւ-
ախքարի : Լիպէրթաթէմ՝ բօսթիլլա , տա լի-
պէրթաթէմ :

Բաւած չեղաւ :
Ռուսիա չէ բարեհաճեր մեր վեց ամսուայ
նուէրն ընդունելու :

Ինչու . արդեօք նուէրնիս չնշին բան
մ'էր ու անո՞ր համար չէ ընդունել :

Եթէ չնշին եր' թող խնայ տար , վեց
աւարտան զնադարաւ մը կուտայինք իրեն :

Մենք զնադարաւք վախճող մարդ չենք
բաւական է որ արդեւքը մեզի նպաստաւոր
ըլլայ :

Լրագրաց գրածին նայելով միւս կառու-
վարութիւններէ ոմանք ընդունելու և ոմանք ըն-
դունելու տրամադիր են եղբր :

Ոմանց ընդունելին և մէկուն չընդունելին
Է՛նչ պիտի ծագի արդեօք :

Քանի մը օր սպասեցէք :

Յար ալ և Պատֆոր լրագրը , որ Բ . զրան

հրամանաւ խափանեալ էր , վերադին երևնա-
լու արտօնութիւն ստացաւ :

Պատիւէթ Լրագրը , որ Բ . զրան հրամա-
նաւ հրատարակված էր , մէյ մ'ալ չհրատա-
րակվելու համար արտօնութիւն ստացաւ :

Առաջնոյն անմեղութիւնը չենք գիտեր ,
երկրորդին յանցանքը իսլամ ժողովուրդն 'ի
զէն հրաւիրելն էր :

Գոհ ենք որ Պատիւէթի ժէնէրալ Ալի
էֆէնտին հրաւերին արձագանք չտուա ժո-
ղովուրդը :

Ալի էֆէնտին արգարե կերակուրի ասպարէ-
զին մէջ երևելի ժէնէրալ մ'է - արդէն միլիոն-
աւոր բիլալներ իւր գողտիկ կեր տուած է-
բայց և այնպէս խմբադրական ասպարէզին վը-
րայ առէ պօռ : զինուոր մը ըլլալով , շատ անի-
րաւութիւններ գործած էր . . .

— Լօրտ Տէրալին իւր ատենաբանութիւն-
նը դեռ չվերջացուց որ անոր վրայօք քանի մը
պղտիկ դիտարկութիւններ ընէինք :

Այս տարուան ատենաբանութիւնները
քիչ մը երկար կը քշեն կոր : Առաջները՝ եր-
կար ատենաբանութիւնները ժամանակ կը կոր-
սնային կըսէին , մինչդեռ հիմայ երկար ա-
տենաբանութիւններն են որ ժամանակ կը վառ-
աւելին :

Ուրեմն շատախօսութիւնն ալ ունի եղբր
իւր օգուտները , ասկից վերջը ս'վ կը համար-
ձակի շատ խօսողի մը համար գէշ ըսել :

Եթէ մենք Լօրտ Տէրալին տեղը ըլլայինք
Բարլամէնթին վեցամսեայ ատենաբանութիւն
մը կառավարէինք . . .

Վիլնյայէն .
« Գիտե՛ք ինչպէ՛ս են .
Ռսկին նորէն կը փնտռվի »
Գտնաք նէ՛ մեր կողմէն ալ բարե ըրէ՛ք ,
զրուցեցէք իրեն թէ՛ մեզի այսչափ ալ մառ-
նալ կըլլայ մի :

Խօսքը մէջէնիս՝ Սերվիացիք ալ բնաւ
չխառն չեն խօսիր կոր , յաղթութիւնը միշտ
իրենց կառնեն , պարտութիւնը մեզի կուտան
կոր :

(Ատենօք սուտ խօսողներուն լեզուն կը
կըտրէին , Էթէ այս սովորութիւնը նորէն մըտ-
նէ՛ քիչ մարդ պիտի տեսնենք որ բերնին մէջ
լեզու տանայ)

Մըալ աղբիւրէ Էկաժ վերջին լուրերը
գարձեալ յաղթութիւնը Սերվիացից կուտան ,
ասկայն մենք հոգ չենք ընել , որովհետեւ ու-
ղէկ զիտենք որ քանի մը օրէն մեր աղբիւր-
ներէ զալիք ջուրերն այդ յաղթութիւնները
Սերվիացիք ձեռքէն պիտի յափշտակեն և մե-

զի պիտի տան , ինչպէս որ օրէն է : Թող այ-
սօր անոնք ուրախանան , վաղը մենք պիտի
հրճուինք :

ԽՈՀՄՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԹԷ ՀԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՀՄՈՒԹԻՒՆԸ

Հարստահարութեանց տեղեկագիրն ի՛նչ
եղաւ :

Ընդհանուր ժողովին մէջ կարգացվեցաւ .
երեւոյթանայ և ունիցիլի ժողովրդեան կող-
մէ սիրով մտիկ ըլլալու , ծաղկեցաւ Պատ-
րիարքարանի գիւնաստան մէկ անկիւնը դըր-
վեցաւ , ա՛լ ի՛նչ կուղէր որ ըլլար :

— Հապա վիճարանութիւն մը կար թէ՛
քաղաքական ժողովի թէ՛ ընդհանուր ժողովի
կողմէն դրան մատուցվի , այդ վիճարանու-
թիւնը ի՛նչ էր :

— Վիճարանութիւնը վիճարանութիւն
մ'էր , և որովհետեւ ընդհանուր ժողովին մէջ
անպատճառ վիճարանութիւն մը պէտք էր .
նոյն օրը ասանկ վիճարանութիւն մը ըլլին :

— Այդ տեղեկագիրը հիմայ Բ . Գրան
չպիտի տրվի :

— Ինչո՞ւ արվի , այն տեղեկագիրը գի-
տէ՞ք որչափ դժուարութեամբ պատրաստվե-
ցաւ , ինչպիսի աշխատեցաւ տուոր վրան , . .
իմարութիւն չէ՞ հիմայ ատենէ մէկ հապուա-
ղիւտ տեղեկագիր մը ձեռքէ հանել : Այդ տե-
ղեկագիրը մեծ խնամօք պահելու է . Գուռն
ուղէ նէ ալ , աշխատելու է որ չտրվի : Անի-
կայ մեր գիւնաստան զարդն է :

— Բո՛ւ է որ չպիտի տրվի :

— Նկատելով որ մինչև հիմայ արված չէ,
նկատելով որ վերջին ընդհանուր ժողովին մէջ
որու կողմէ արվելիքին վրայ խօսք ալ բաց-
ված չէ , Թատրոնը կը վճռէ թէ՛ չպիտի տրվի
Թերիս երեք ամիս ալօթք ընենք նէ՛ աղօթ-
քի զօրութեամբ Տեղեկագիրը սկսի քալել ու
միւս միւսակ Բ . Գուռն երթայ :

— Ընդհանուր ժողովը կամ Քաղաքա-
կան ժողովը 'ի դիմայ ինչո՞ւ չարվիր կոր ,
ի՛նչ էր այնչափ իրարանցում , ի՛նչ էր զիշերը
ցրեցիկ խառնելով տեղեկագիրը պատրաստել-
նին :

— Բո՛ւ կըլլայ որ խոհեմութիւն չեն հա-
մարիր կոր իրաց ծանր վիճակին մէջ տեղե-
կագիր տանել բերելու :

— Խոհեմութիւնը համբերել է :

— Բայր խոհեմութիւնը համբերութիւն է :

— Ճիշդ Ընդհանուր ժողովն ու Քաղա-
քական ժողովն այս կէտին վրայ չեն կրնար
կոր համաձայնիլ :

ԿԷՏԻՅ ԲԱՇԱՅԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

ՏՈՄՄԱՆՈՎ ՄՏԵՆԼՈՒ Է

— ՄՏ, չկրցի բլլալ, չղխի կրնամ բլլալ գնաց :

— Ի՞նչ բլլալ կուգես խիկար :

— Բա՛ւա՛ս մեծ բան մը չէ, թաղական բլլալ կուգեմ կար :

— Թաղականութենէ ի՞նչ կը շահիս :

— Ատիկայ ես գիտեմ, նախ չուզած մարդըս եկեղեցիէն կը վռնտեմ, երկրորդ՝ կնիկս ալ աղջկներն ու կնիկները կը վռնտեմ եկեղեցիէն, և ես կնիկսն հետ մինակ մնալով հանդարտ դիմով աղօթքս կընեմ :

— Թաղական մը կրնայ ժողովուրդը եկեղեցիէն վռնտել :

— Բայց ես կէտիկ բաշայի եկեղեցւոյն թաղական բլլալ կուգեմ, հոն կրնայ վռնտել :

— Ո՞վ է վռնտողը :

— Վանցի թաղական մը, ու անոր կնիկը : Մնացեալ կիրակի համեստ աղջիկ մը յիշեալ եկեղեցին կերթայ, յիշեալ թաղական աղային կնիկը այս աղջիկը տեսնալուն պէս կըսէ :

— Դուք այս եկեղեցին ինչո՞ւ կուգաս կրբ :

— Ո՞ր երթամ հապա :

— Դուքու ել, ես քեզի չեմ ընդունիր այս եկեղեցիէն մէջ :

— Այս եկեղեցին ձեր տո՞ւնն է :

— Հիմայ երկանս խապար կուտամ, քեզի շաքարէններով առկից հանել կուտամ :

— Ձեմ հասկնար ըսածդ :

— Ձհասկնալու ի՞նչ կայ, քո՛ւս մարդ չեմ ուզեր . . .

Այսպէս ըսելով աղջիկը այնչափ կը հրէ կը հրմշտէ որ անոր թիւը կը ցաւցունէ : Այս միջոցին աղջկան մայրը կը համարի ու խօսքը թաղականութիւնն ուղղելով

— Ձե՛ս խղիւր, կըսէ, ինչո՞ւ աղջիկս կը վռնտես կրբ :

— Կը վռնտեմ ա՛, ես առջի օրը քանի մը թէքերտաղցի կնիկներ ալ վռնտեցի, կուգեմ նէ քեզի ալ կը վռնտեմ, դուն իմ աղջիկս չընդունեցիր նէ՛ ես ալ քու աղջիկդ եկեղեցիէն կը վռնտեմ, երկէս հոս իշխան է :

— Իշխան բլլալով ի՞նչ կըլլայ եղբր, մենք եկեղեցի չղխի գնաց :

— Բարիչ եկեղեցի գացէ՛ք, հոս չեմ ուզեր ձեզի :

Աղջկան մայրը տեսնելով որ թաղականութիւնն հետ գլուխ ելնդվելու բան չէ քովէն կը հեռանայ, ու ուրիշ կնիկներու կը պատմէ դէպքը :

— Ո՛հ, կը պատասխանէ մին, ձայն հանելու չգար, տոխիւյ իշխանի կնիկ է :

— Դեմ խօսելու չգար, անոր երկը բանկալը կը նստի :

— Երկին ալ ժամանակու ուրիշ մը վըռնտեց, վերջէն տունը երթալով բարտօն ըսաւ, ձեռքը համբուրեց ու հետը հաշարով ցաւ, Ի՛նչ ընենք իշխանի կնիկ է, հարկաւ կը վռնտէ ալ կը զարնէ ալ :

Մինչև հիմայ լսած ջոհները որ եկեղեցի մը թաղականի մը ու անոր տիկնոջը ստացուածքը եղած բլլայ, աս ալ լսեցինք :

Հիմա կը մնայ մեզ հարցունել յիշեալ թաղին թաղական խորհրդոյն թէ՛ աղջիկ մը

կամ կնիկ մը այդ եկեղեցին դալու համար նախապէս թաղական խորհրդէն տոմարի առնելու է, թէ եկեղեցի վերջը մուտքը վճարելու է, որպէս զի կարենայ առանց յիշեալ տիկնոջն յանդիմանութիւն լսելու աղօթքը ընել :

Մենք կը փախաքինք որ թաղական խորհուրդը կամ կոմիտեայ արդիւն եկեղեցի դալու է կամ յիշեալ տիկնոջ արդիւն վճարատուն ելլալը, որովհետեւ մինչև որ այս երկուքէն մին չընէ՝ վերնատան մէջ կուրծ պակաս չղխի բլլայ :

Սպասենք ուրեմն տեսնելու թէ՛ այս երկուքէն ո՞րը պիտի ընարէ :

ՍՈՑԱԿԱՆ

(Շարանակէտ ԴԻ - 493)

Բնութիւնը իւր գերբնական զօրութիւնները մարդկանց ուսուցանելու համար մեզի չի հետեւիր, այլ պէտք է որ մենք անոր օրինաց հետեւելով ամեն դաշտնիքը իրմէ քաղենք և ուսանինք : Պէտք է որ մենք միտաւենք այդ փիլիսոփայական քարը՝ զոր կնովք, Սքրահամ, Հէրմէս, Սոլոմոն, Ջերարդ, Սփօլ, Ընիուս, Սոկրատ, Պլատոն, և յետոյ Թէոթէմ, Բարտէլ, Ռէյնոլդս, Նիքօլա Ֆրլամէլ, Ալբրէրա, ևն, ևն, միտաւեցին ու գտան :

Գիտութիւնը չի վաճառուիր, այլ կըստացուի, կըսեն վարպետք, և եթէ կարելի չլար վաճառուիլ, մինչև անգամ թագաւորաց գանձերը չեն բաւեր անոր ամենապարկի հասը ծախու առնելու : Աշխարհակալ մը ուրուն ճօխութիւնն ու հարստութիւնը միայն նիւթականի վրայ կը կայանայ, ամենայնքան ուղարտ և դերի էակներէն մէկը կը սեպուի, ևսկ այն աղքատը որուն անտեսանելի գանձը գլխուն և սրտին մէջն է անի միայն աշխարհիս կրնայ տիրապետել : Միթէ Գառնիս Եղովբոսի խեղճ գերին չէր սեպուեր, քանի որ անոր ունեցած հանճարն ու գիտութիւնը չուանալով միշտ կը հպատակէր անոր կամաց և կառավարութեան ներքեւ :

Մեծն Աղեքսանդր՝ որ մեծ աշխարհակալ հռչակուած էր իւր գարուն մէջ, բոլորովին իւր մարտնչաց հպատակ գերի մըն էր, և խնձորի մը մէջ գլխոյ զօրութեամբ իւր բաւականը մեռցնելով, քիչ մը վերջը սկսաւ լալ ու իր ըրած անդթութեանը վրայ զըմալ : Թաղաւոր մը միշտ գերի է քանի որ մարտնչէ որուն ազատ բնութեան տէր մարդ չէ, իշխելու համար պէտք է ամեն տեսակ մարտնչէ տղատ կալ, արդարութեան և ճշմարտութեան օրինաց հետեւիլ, և ո՛չ իւր կրից, հաճոյից և անձնական անտի շահաց հնազանդելով գերի բլլալ :

Մարդս տէր չունի, կըսէ անմահ խոստուն մը, և թէ ինքն իւր անձին կը տիրէ, և երբ կարելի բլլար դատուիլ աշխարհիս վրայ այնպէս խնայի ժողովուրդը մը, որ սոյն առաւելութիւնը ունենար, այդ ժողովուրդը արքունի ժողովուրդ պիտի սեպուէր, միայն այն ատեն հասարակապետութիւնը կարելի էր վստի զի այնպիսի անձինք պէտք չէին ունենար այլոց իշխանութեան ներքեւ կառավարուիլ :

Ընդհակառակը երբ կը տեսնենք խել մը խուսժան և տխուր աւամիկը որ ամեն տեսակ մարտնչութեամբ արդշտեալ են, երբ կը տեսնենք շահ և առուտութի մի դատ ամեն բանի համար անդգայ և անտարբեր խել մը քաղաքացիք, երբ կը տեսնենք շուայութեան ակտին դատաւարտուած խել մը անձնասէր և մեռախ աղիւսակներ, վերջապէս երբ կը տեսնենք շահասիրութեան, ստախոսութեան և սղխտութեան մէջ թաթխուած մամուլ մը, կուգենք իմանալ թէ այդպէս անճուռի անձանց հասարակապետութիւնը ի՞նչ տեսակ բան կրնայ բլլալ : Եւ անկէջ միայն սա կրնանք հետեւցընել թէ ասոնց պահանջած ազատութիւնը արդէն դործած վատութիւնն աւելի դէշու թիւններ գործելու համար բացարձակ արտօնութիւն մը ուղեղ է, ինչպէս որ Գաղղիոյ մեծ յեղափոխութեան ժամանակ փորձը տեսած ենք, Յիրաւի գովելի է թէ մարդիկ իրաւունքնին պահանջին ու ստանան, բայց անկէջ առաջ պէտք է այնպիսի մարդիկ ստեղծել որ մարդկային իրաւանց յարգը ճանաչելու կարող բլլան : Վայ այն դպրոցին որուն ամեն մէկ աշակերտը վարդապետութեան պաշտօնը վարելու համար, անտէր և անգրգիւս մնալ ուղեղով, իւրաւու գլուխը կը պատուեն :

— Բարեկամ, կարծեմ նպատակներէդ չեղեցաք, ես՝ մոգութեան ինչ տեսակ արուեստ կամ գիտութիւն բլլալը բացառելու եւ կը տեսնեմ թէ բաւական խօսեցնէք վերջը, բայց ի քանի մը բարոյական խրատներէ դեռ բան մը չի սորվեցայ :

— Ո՛չ, նպատակէս չերած չեմ, և մինչև հիմայ խօսածներէս սա կուգեմ հետեւցունել թէ, բարձրագոյն մոգութիւնը արքունի գիտութիւն մ'ըլլալով միայն անտէր կրնան ուսանիլ որոնք որ ազատ բնութեան և լուսաւոր գաղաքարի տէր մարդիկ են և կամ թէ կուգեն բլլալ : Քանի որ տէրութեան մը մէջ ամեն մէկ հպատակ մէյ մէկ թաղաւոր չի կրնար բլլալ, և տիրապետները միշտ քիչօր են, սոյն պէս ալ ժողովրդեան մը մէջ ամեն անհատ մէյ մէկ մոգ բլլալը անկարելի է : «Բարոյ մը կուցեցաք, բայց սակաւ են ընտելեալք» կըսէ Սուրբ Գրիգոր :

ՍՊԻՆՔՍ

Շարանակէտ

ԲԱՇԱՅԻՍԵՆՈՒԹԻՆ ԵՒ ՕՂԻՆ

— Բրէնո խիկար :

— Ի՞նչ կայ :

— Փաղաքականութեան վրայ ի՞նչ կարծիք ունիս, զինադադարը ընդունեցիր :

— Փաղաքականութեան վրայ սա կարծիքը ունիմ որ իրիկուն բլլալուն պէս առն կերթաւ, օղիի շիւք առնիդ կուտես, կը խմես կը խմես, կը պառկիս կը քնաւաս :

— Ինչո՞ւ :

— Որովհետեւ ուրիշ կերպով չես կրնար լուծել այս խնդիրները, Էդէք իրադրը շատ իրաւունք ունի եւրոպացիները անխեղճ են ըսելու :

— Ի՞նչ ըրին մարդիկ :

— Ի՛նչ պիտի ընեն, Գրիտտոնից վիճակը բարոյքները կրնան, դաւառացի Հայերը Գրիտտոնին չեն առնել, մի՞թէ Սլավաց Գրիտ-

տառը ուրիշ մերը ուրիշ է : Լակ Գրիստոնեսայ
ըլլալը օգուտ չունի եղեր , թէ Գրիստոնեսայ
ըլլալու է , թէ Սլավ և թէ Եւրոպական Տաճ-
կաստանի մէջ ըլլալու է եղեր , առ ի՞նչ անի-
րաւութիւն է :

— Մէկը անիրաւութիւն ընէ նէ՛ այդ ա-
նիրաւութեան դէմ նստելու օղի՞ խմելու է :

— Գինի ալ կրնաս խմել , բայց անօթի
փորանց դիմել չիմպելուն համար ընդհանրա-
պէս օղի կը գործածեն :

— Սյոգ կարծիքդ աղէկ չէ :

— Սղէկ ըլլայ չըլլայ առ է կարծիքս :
Մարդիկ մարդկութեան համար աշխատելու
տեղ մարդոց համար կաշխատին կոր , ամեն
մարդ իր հաշուոյն համար կաշխատի կոր : Մէ-
կըն ալ Յունաստանը չէ՞ մի . առ ալ երբ
Թեսալոնիյ , Եպիրոսի Բաւնաց բարեկարգու-
թիւնը կուգէ կոր , մարդ Աստուծոյ , Հայոց
համար ալ բարեխօսութիւն ըրէ՞ , ի՞նչ կըլլայ
բերանդ չհազնիր ա՛ , Կարծես հրդեհ կայ , ա-
մեն մարդ իր տունը ազատելու կաշխատի
կոր : Աստիք խնայողն մարդու մը համար
կըլլալու բաներ չեն :

— Կուգէր որ քեզի՞ համար աշխատէին :

— Ո՛չ , Տաճկաստանի Ժողովրդեան Բա-
րեկարգութեանը համար :

— Մեր կառավարութիւնը կաշխատի
կոր ա՛ :

— Թո՛ղ կուտան կոր , ո՛չ կը բարեկար-
գեն ո՛չ ալ թող կուտան որ մենք բարեկար-
գենք . ուստի և առոր համար ըսի թէ՛ արդի
վիճակին վրայ օղիէն ուրիշ կարծիք մը չունիմ :

ԽՕՍԱՅՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԱՆՑ

— Պարե Պասէմի տուտու :

— Աստուծոյ պարն ճանրմ :

— Ի՞նչ ըրիր , ի՞նչ թողոցիր :

— Ե՛յ մ՛ըսեր ճանրմ քուրուկ , առ տու-
ղըս , առ սարսափս եկեր տեղ մընալ կայ նէ
իշտէ անտնի :

— Բա խեր ըլլայ ճանրմ քուրուկ ի՞նչ է
տէրտու :

— Այն քուրուկս ինծի սա տէրտնի տիւշ
ընողը պիլինմէլ տէրտնու կայ հէմէն ինչ ը-
սեմ :

— Գա քուկինդ կէնէ ազմիշ եղաւ . ի՞նչ
եղաւ չըսես շոն սուռաթ կ'ընեն , մնաւքնս
կը մեռնիմ հիմայ նէ :

— Գա չէ չէ . ճանրմ քուրուկ , եսկի
տէրտնիք քաղաղմիլ կօզ քի , առ ամենէն պէ-
լալը , քա էօքսիւղնիս , ամեն օր թէրէս վը-
րայ են , նէ կիր նէ կարգալ , նէ արդատուն ,
ան հէմէն ի՞նչ ըսեմ ան օճաթնիին է ի՞նչ է ,
ան մարդը տիւղ տապան է ի՞նչ է ոտքը կո-
խած տեղը խօտ չի բուսնիր կըտէին նէ ես չէի
հաւտար :

— Գա առ օճաթնին ուրկէ հանեցիր ,
Թխուս Գրիստոն , պիր եաշա տահա կիրտիք :

— Հա՛ , հա՛ . քուրուկ տառնի կ'ըսեն
կոր , առ մարդը արդատունի Գրիստոն է եղեր
ի՞նչ խառախատա է եղեր , Իւսկիւտարի ա-
մէն արդատունները պիրտ շտիկմ՝ բնեղմ տա-
կըն ու վրայ է տարցուցեր , մէկ քանի արդա-
տուններէն վաճառեր են հիմայ ալ սէրմաքը-
նուս արդատունը , եկեղեցին , թէքմիլ մահալ-
ընէն ալթ խաթ ըրուս ու մէկդի ձգեց :

— Ե՛յ ի՞նչ ըրիր է այդ օճաթնին , քա

քուրուկս օճաթնի ըսածդ իմ կիթնայս օճաթ-
լար սիւրբիւրէյիմ տէյի սօխաղնիքը կը պարտի ,
տառնի մարդը արդատունի տարօրէն է անօ-
րէն է կրնայ ըլլալ :

— Էս ի՞նչ կիթնամ քուրուկս մենքս ը-
սաւ քի անունը տաէ , պիր չէյ քի սէն տէ շաշ
պէն տէ շաշայրմ :

— Է՛յ սօնը ,

— Սօնը քուրուկ բօթը իմ կիթու բաթ-
լամիշ եղաւ , մեծս կ'ըսէ քի , օ օճաթնը օր-
տա իրէն պէն չօճաթլարը մէքթէպէ կէօն-
տէքմէմ , պղտիքս ալ բուս նէ , պէնտէ սալթ
օնըն իչին կէօնտէրիյօրտմ կըսէ . ա՛ռ քեզի
մահման տողերը հանապէսիք ինկիւմաշ ցաւ մը
քի , էշկ օլուսն չէքէնէրէ , ան լախաններն ալ
բուս նէ , առ օրն ի բուն է քուրուկ , հալաս ,
հալաս վրադ կուզան , նինէ իւղիւմ կուզենք
նինէ բարա տուր , այլա պիտի առնենք , է՛յ
տուն եղեր տէ արնայիր նայինք :

— Հըմպա , չէ՛ . . . չէ՛ , չէ՛ , պէնիմ ի-
չիմ տէյիլ սաաթ մը չեմ կրնար քաշել :

— Հասկա՞ր հիմա տէրաս քուրուկ :

— Աէ՛ , չէ՛ , կէնէ կըսեմ , կէնէ կըսեմ ,
պէնիմ իչին տէյիլ , քա ճանրմ քուրուկ դուն
ալ պարէ պաշխա արդատուն մը խրկէ քի
խալիս :

— Զանրմ քուրուկ Իւսկիւտարի մէջ առ
եռամուսնաթիւն չի զարնուած արդատուն չիկայ
քի :

— Բարի ըյս Մարիցա հանրմ :

— Աստուծոյ բարին Ծաղիմէն հանրմ :

— Ինչպէս էր դիշերուն պէտէն խաղերը :

— Հա՛ , հիչ մի հարցներ , էյ արթըն
մէնչար բան , Իւսկիւտար Պաղար պաշին , գո-
ռաց , գոռաց :

— Ինքը տաճիկ է ամա , ուրկից ալ Դը-
տեր է այն չինկեանի բիճերը , ճանրմ Ծաղի-
մէն հանրմ :

— Ի՞նչ ահէնի , ի՞նչ արեղեն . չիտակը
ես մէյ մը նիյէթլէմիշ եղայ ուր Գուրու Էմնա
շաքէն կանգել տարու ամա , աղաներնիս ձգէ
առ դէպաղները ըսին :

— Գուրու ալ շատ կը սիրես այդ շաքէն
Ծաղիմէն հանրմ :

— Էյ իշտէ , չէ ամա , հա , քիչ մը :

— Աի՛ լսեցիր շա սօխաթին բերնի կա-
նաչ պոյալը տունէն , մախուս ապաղեցին ,
գիտես քի մախուս քեզի համար էր , գիտ-
նալու մը պէս դային եկան առ շարքին ու-
ղեցին :

— Իրաւ կ'ըսես :

— Հալա՛ , չի խեցիր , ինծի անանի և-
կաւ որ գու ալ ճամը լացեր մտիկ կընէր
կոր , Սյոգ մարդուն ալ ճանրմ Ծաղիմէն հա-
նրմ Գուրու Էմնա շաքէն արթըն պարթիլ ըլլայ
ինծի կը հարցնես նէ , արթըն անոր պաղըր
մաղըր մնացած չըլլալու է , վայ գիտուն մէկ
ոտքը դերեղման է նէ :

— (Ծաղիմէն կարմրելով) Ո՛վ գիտե-
քի թուները , աղիկները ուղած են :

— Անոց ալ հիչ չի վայելը չիւնրի էք-
սիկ էթէկ են :

ՓՈՒՍՈՒԹԻՒՆ

— Միւսիւ Բօլ , քանի մը շարաթ է չես
երկար կոր :

— Որսի կերթամ կոր :

— Գոնէ բան մը կը զարնէս կոր :

— Կը զարնեմ կոր , բայց զարկածիս տէր

չեմ ըլլար կոր :

— Ինչո՞ւ :

— Ես շուն չունի , Ժանին շունը առի .
այս թշուառականը տիրոջը տունը սորված է ,
քանի մը թռչուն զարնելուն պէս կառնէ
չիտակ իւր տիրոջը տունը կը տանի կոր :

— Երուանդ , տունը չեղած միջոցիս խե-
ւօք նստեցա՞ր :

— Խեւօք նստեցայ , խօսքդ մտիկ ըրի ,
մայրիկ , ինծի ֆիթման մը պիտի շինես եա՛ :

— Առ ի՞նչ ըսել է :

— Հապա Հայրիկս առջի օրը պէտէն
կըսէր որ խօսքս մտիկ ընես նէ՛ քեզի ֆիթման
մը կը շինեմ :

— Ինչո՞ւ չես խօսիր , սիրելի երկիս :

— Միտակ ըլլամ նէ՛ կընեղանամ կնիկ :

— Ես մարդ չեմ :

— Կարգված ատեննիս չըսի՞ն թէ « Եղի-
ցին երկոքեան ի մարմին մի » :

— Պարո՛ն , սենեակիդ տնականը ութ-
սուն զուրուշ աւելցած է :

— Ինչէ՛ն արկին , տարի մ'է որ հարիւ-
րի կընտրիմ կոր :

— Եթէ Խիչի սորվելէ վաղ անցնիս ,
դարձեալ ութսուն զուրուշ կընաս նստիլ :

— Առ ի՞նչ ըսել է :

— Որովհետեւ տունէն մէջի եղունքուն
դուրսը կը ցաւցունես կոր :

(Գիշերօթիկ վարժարանի մէջ)

— Տղաս , առ պղտիկ հրացանը ի՞նչ է
ձեռքդ :

— Վա՛ստէ ասան կը լեցունենք կընե-
տներ :

— Ի՞նչ կը լեցունենք մէջը :

— Մեր մէջը ինչ կը լեցունենք նէ՛ ան ,
ճառաւիս :

— Ե՛լ կնիկ , քեզի ծախս բարնիք տանիմ :

— Հիմա՞յ միտքդ ինկաւ , Հսկտեմիւր
ամառ մէջ :

— Երբ մանելու ժամանակը անցած ըլ-
լալով աման գնով կընանք լուացիլի , և՛ կը-
սեմ :

— Աստուծէ գտնաւ Սըչա՛կ , առ ի՞նչ
ես բրեր , գիտուդ վրայ մաղ չես թողոցեր
կարեր ես :

— Քոյրս կարեց , առաւ չէտէ պիտի շի-
նէ :

— Այսօր ինքզինքս կշռել տալի օրիսդ :

— Քանի օխա եկար :

— Քսան վեց ու կէս :

— Ծատ թեթեւ էք եղեր , ուղեղնուդ մէջ
ըրկ մը բան դրէք որ ծանր կըսէք :

(Երկու աղջկանց մէջ)

— Ծխակ գրուցէ՛ , քանի՞ տարու ես :

— Իրաւ որ քու տարիքդ վնասուելով ի-
միս մուցայ :

— Հաւանցա՞ր, տե՛ս որո՛ւ կռնակը ելեր եմ.
— Դուն ալ Հաւանցա՞ր, տե՛ս ես ալ ուր եմ ելեր .

ՄԱՆՈՒՅՄՈՒՆԲ

SUITE

ՔԱՂԱՔԱՎՈՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

ԹԱՐԳՄ . Ի ՁԲԱՆՍԵՐԷՆԵ

Սոյն գիրքը որ յիշեալ ուսման նախնա-
կան գիտելիքները կաւանդէ պարզ ոճով՝ աղ-
ջայոց յարմար իբրև ընթերցանութեան գիրք
ծառայելէ ի վաս կրնայ նաև դպրոցական
պարզ և արաշխութեանց յարմարիլ իր հասա-
տուն և վայելուչ կազմովը :

Դրբոյս գինն այս անգամ 7 էն է զորու-
նի իջած է . կը ծախուի ամեն գրառնաւայ
քով և Արամեան Տպարան :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՒԹԻԿ ԿՐԹԱՐԱՆ

Արարիչ Տէր վարդ թի 92

Ինչպէս թատրոնի 189 թուովը ծանուց-
ուեցաւ, սոյն կրթարանն յուլիս 1էն սկսեալ
բացուած է և աշակերտք կ'ընդունին :

Աշակերտելու փափարողը պիտի վճարէ
ամիսը 2 ոսկի Օսմանեան՝ միամսեայ թոշակէն
մինչև վեցամսեայն կանխիկ տալու պայմանաւ :

Աշակերտի մը տարիքը պիտի լինի 8—16 :
Զէւատ, անկողին և անկողնոյ վերաբեր-

եալ հանգրծանք ծնողաց կը վերաբերին . իսկ
ուսմանց վերաբերեալ ամենայն ինչ մեր վը-
րայ է :

Ընդարձակ տեղեկութիւնք թատրոնի վը-
րոյիշեալ թուոյն մէջ հրատարակուած են . ա-
ւելին փնտռողը մեզ կը գիմէ ուղղակի ի Հայ-
կական Կրթարանն :

Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

Թաղական խորհրդոյ քարտուղարութեան
և դպրոցական տեսչութեան մասնաւոր փո-
ճառութիւն տալով վկայեալ Հայագի մը
որ Հայերէն և Գաղարէն լեզուաց ալ լա-
ւական հմտութիւն ունի՝ կը փախաքի վերո-
յիշեալ պաշտօններէն մին կամ երկուքը մի-
անգամայն վարել և կամ իբր դասապետ գոր-
ծածուիլ Մայրաքաղաքիս կամ դաւառաց աղ-
ղային վարժարաններու մէջ, դահալուցիչ պոյ-
մաններով :

Ուշորը պէտք եղած տեղեկութիւնները
կրնայ ստանալ լրագրոյս գրասենեկէն :

ԳԵՂԱՐԱՆ

ՏԻԳՐԱՆ ԱՆՎԱՀՎԷՐՏԵԱՆ

Իւր արհեստին մէջ փորձառական հմտութեան
զատ զեղադրական տխրումով վկայագրեալ զեղա-
դարծ Տիգրան Էֆէնտի Ալաշկերտեան, որտալ ու-
նի ծանուցանել որ Պաշտօն Գաղարէի կողմը Շէյխ-Սէ-

Խալամ խանի կից իր զեղարանը պատրաստ է Տաճ-
կերէն Յրանաբէն ու ամեն լեզուու զեղագիրներ
ընդունիլ ու յաճախորդներն թէ՛ զեղորէից ու թէ՛
զնոյն կողմանէ գոհ ընել :

Յիշեալ զեղարանը կը գտնուին ամեն օր ժամը
4 էն մինչև 10 Մայրաքաղաքիս Երևելի բժիշկները,
ինչպէս նաև ամեն երեքշաբթի և ուրաթ օրերը 5 էն
մինչև 8 կարօտեղց ձրի նոցելու համար յատուկ բը-
ժիշկներ . բաց ի ստոյգմէ ամեն տառնէնից օրը ան-
գամ մը, երկուշաբթի օրերը, աչբի և ականջի հի-
ւանդութեանց բժիշկ մը ներկայ պիտի գտնուի կա-
րօտեղց ձրի նոցելու համար :

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ ԲՈՒՏԲԱ

ԻԶՄԻՐԻ ՄՕՁԷՐ ՎԱՐՊԵՏԻՆ ՇԻՆԱՄԸ

Այս բուտրան որ ընտիր յատկութեամբ ոչ մի-
այն Տաճկաստանի՝ այլև Եւրոպայի ուրիշ երկիրնե-
րուն ալ ծանօթ եղած է, և ամեն օր ամեն կողմերէ
կը փնտռուի՝ բարակութեամբ, փափկութեամբ,
զիւսկուռ և անվրաս յատկութիւններովը բոլոր
բուտրաները կը գերազանցէ :

Գին մեծ բարեթիւն 1 Ֆրանք : Կը ծախուի Եւ-
նի-ճամի Զիլիկիրլը Զատտէսի թիւ 8 . Ս . Դ . և
Եղաճանախ գրատունը :

ՏԷՐ—ԽՄԲԱԳԻՐ . — Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս . ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ

Կ . ՊՈՒԼԻՍ

Ուշուն Զարիկի դրոյս Թէրիֆ Բաշա Խան

վերի յարկ թի 13